

คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชาเพิ่มเติม ส30232 หน้าที่พลเมือง 2
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

ม.4

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ครูที่ปรึกษาชื่อ _____

โรงเรียนสวอนหญิง จังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุพรรณบุรี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ปฏิทินกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

สัปดาห์ เดือน ภาคเรียนที่ 2	①	②	③	④	⑤
พฤศจิกายน	3 ปฐมนิเทศ รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	10 ลูกสงวนหญิง รักสงวนหญิง	17 เข้าแถวเคารพธง ชาติหน้าเสาธง	24 เสริมสร้าง เอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรมและ สืบสานประเพณี การลอยกระทง	
ธันวาคม	1	8 รักษามารยาทไทย	15 รักษามารยาทไทย	22 รักษามารยาทไทย	29 รักษามารยาทไทย
มกราคม	5 ลูกสงวนหญิง รักสงวนหญิง	12 คำพ่อสอน	16 ปรองดอง สมานฉันท์	26 ส.ญ.สวย ด้วยสองมือ	
กุมภาพันธ์		2 ส.ญ.สวย ด้วยสองมือ	9 ทบทวนความรู้ ตลอดภาคเรียน	16 สอบปลายภาคเรียน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง	23 สรุปการทำกิจกรรม ตลอดภาคเรียน

กิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตให้แก่ นักเรียน เป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันและอนาคตได้อย่างเป็นสุข มีคุณค่า และประสบผลสำเร็จตามศักยภาพ รวมทั้งมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเยาวชนไทยในยุคปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำให้ครูที่ปรึกษามีโอกาสคุ้นเคยและรู้จักนักเรียนในความดูแลมากขึ้น ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียนเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน และมีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

การจัดกิจกรรมโฮมรูม เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) และกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและฝึกทักษะต่างๆ มากกว่าการบรรยาย การออกคำสั่ง หรือชี้ให้กลัว โดยจัดให้ครอบคลุมสาระใน 5 ด้าน ซึ่งประมวลจากผลการสำรวจความต้องการจำเป็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ดังนี้

1. ด้านการเรียนรู้และอาชีพ
2. ด้านการปรับตัว
3. ด้านเพศและการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายที่มีผลกระทบต่อจิตใจ
4. ด้านยาเสพติด
5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

➤ กิจกรรมโฮมรูม โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. กิจกรรมโฮมรูมสั้น ใช้เวลา 15 – 20 นาที
2. กิจกรรมโฮมรูมยาว ใช้เวลา 50 – 60 นาที

ทั้งนี้ การใช้โฮมรูมสั้นหรือโฮมรูมยาวขึ้นอยู่กับปัญหา ความต้องการ นโยบาย วัตถุประสงค์ และความพร้อมของโรงเรียน

➤ บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย เช่น การเล่าเรื่อง อ่านใจ เกม บทบาทสมมุติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลองสถานการณ์จริง
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัด
3. ให้กำลังใจและให้โอกาสนักเรียนประสบความสำเร็จ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตัวเอง
4. สร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร อบอุ่น เอื้ออาทร
5. ให้ความรัก ใช้เวลาแก่นักเรียนเสมอ รวมทั้งให้โอกาสและการเสริมแรงในการปรับพฤติกรรม
6. สนับสนุนให้นักเรียนค้นพบความสามารถและเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของ คสช.

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

จุดเน้นและขอบข่าย รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

➤ **จุดเน้นที่ 1 ความเป็นไทย**

1. ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูทวาที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)
2. ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา ประเพณี)

➤ **จุดเน้นที่ 2 รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์**

1. การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

➤ **จุดเน้นที่ 3 ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข**

1. การดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย
2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

➤ **จุดเน้นที่ 4 ความปรองดอง สมานฉันท์**

1. การอยู่ร่วมกันในสังคมแห่งความหลากหลาย
2. การจัดการความขัดแย้งและสันติวิธี

➤ **จุดเน้นที่ 5 ความมีวินัยในตนเอง**

1. ซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

คำอธิบายรายวิชา

ส 30232

หน้าที่พลเมือง 2

รายวิชาเพิ่มเติม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคเรียนที่ 2

จำนวน 20 ชั่วโมง

จำนวน 0.5 หน่วยกิต

มีส่วนร่วมและแนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์และเผยแพร่มรดกไทยสู่สาธารณะ ในเรื่องการแสดง ความเคารพ การสนทนา การแต่งกาย การมีสัมมาคารวะ เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน ประยุกต์และเผยแพร่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ประยุกต์ใช้กระบวนการประชาธิปไตย ในการวิพากษ์ประเด็นนโยบายสาธารณะที่ตนสนใจ รู้ทันข่าวสาร และรู้ทันสื่อ คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้า บนพื้นฐานของข้อมูล เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกัน ด้วยการเคารพซึ่งกันและกัน ไม่แสดงกิริยาและวาจาดูหมิ่นผู้อื่น แบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเองในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง โดยใช้กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการสร้างค่านิยม และกระบวนการสร้างเจตคติ

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาควุมใจในความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง มีวิจารณญาณในการเลือกตั้ง และการวิพากษ์นโยบายสาธารณะ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ จัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

ผลการเรียนรู้

1. มีส่วนร่วมและแนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์ และเผยแพร่มรดกไทยสู่สาธารณะ
2. เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน ประยุกต์และเผยแพร่ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย
3. เป็นแบบอย่าง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และสนับสนุนให้ผู้อื่นแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
4. เป็นแบบอย่าง ประยุกต์และเผยแพร่ พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
5. มีส่วนร่วมและตัดสินใจเลือกตั้งอย่างมีวิจารณญาณ
6. รู้ทันข่าวสารและรู้ทันสื่อ
7. คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าบนพื้นฐานของข้อมูล
8. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด 8 ผลการเรียนรู้

① รหัสวิชา ส 30232 ชื่อรายวิชา หน้าที่พลเมือง 2 จำนวนหน่วยกิต 0.5
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 1 – 12
ครูผู้สอน ครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

② เวลาเรียน	1 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน , เวลาเรียนทั้งหมด	20 คาบ/ภาคเรียน
เวลาเรียนร้อยละ	80 16 คาบ/ภาคเรียน	

③ คะแนนรวมตลอดภาคเรียน = 100 คะแนน

อัตราส่วนคะแนนก่อนกลางภาค : กลางภาค : หลังกลางภาค : ปลายภาคเรียน = 35 : 20 : 25 : 20 คะแนน

3.1 คะแนนระหว่างภาคเรียน (คะแนนก่อนกลางภาค+กลางภาค + หลังกลางภาค) ทั้งหมด = 80 คะแนน

ประกอบด้วย คะแนนด้านความรู้ (K) = 35 คะแนน

คะแนนด้านกระบวนการ (P) = . 35 คะแนน

คะแนนด้านคุณลักษณะ (A) = 10 คะแนน

คะแนนระหว่างภาคเรียน	รายการประเมิน หน่วยที่	คะแนนด้านความรู้(K) (ครั้งที่ 1)	คะแนนด้านกระบวนการ (P) (ครั้งที่ 2)	คะแนนด้านคุณลักษณะ (A) (ครั้งที่ 3)	รวม
คะแนนก่อนกลางภาค	หน่วยที่ 1	15	15	5	35
คะแนนกลางภาค	หน่วยที่ 2	10	5	5	20
คะแนนหลังกลางภาค	หน่วยที่ 3 และ หน่วยที่ 4	10	15		25
รวม		35	35	10	80

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	รหัส/ ผลการเรียนรู้ (วิชาเพิ่มเติม)	เวลา (ชั่วโมง)	คะแนน	ภาระ/ชิ้นงาน/ กิจกรรม
1	รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์	ข้อที่ 1 มีส่วนร่วมและแนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์ และเผยแพร่มารยาทไทยสู่สาธารณะ ข้อที่ 2 เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน ประยุกต์ และเผยแพร่ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย	5	35	- กิจกรรมที่ 1 - กิจกรรมที่ 2 - กิจกรรมที่ 3
2	รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์	ข้อที่ 3 เป็นแบบอย่าง มีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรม และสนับสนุนให้ผู้อื่นแสดงออกถึง ความรักชาติยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นแบบอย่าง ข้อที่ 4 ประยุกต์และเผยแพร่ พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	9	20	- กิจกรรมที่ 4 - กิจกรรมที่ 5
3	ความเป็นพลเมืองดีใน ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข	ข้อที่ 5 มีส่วนร่วมและตัดสินใจเลือกตั้งอย่างมี วิจารณญาณ	1	5	- กิจกรรมที่ 6
4	ความมีวินัยในตนเอง	ข้อที่ 2 เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน ประยุกต์ และเผยแพร่ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทยข้อที่ 6 รู้ทันข่าวสารและ รู้ทันสื่อ ข้อที่ 7 คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าบน พื้นฐานของข้อมูล ข้อที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง	4	20	- กิจกรรมที่ 7 - กิจกรรมที่ 8
ผลการเรียนรู้ข้อที่ 1 - 8			1	20	- สอบปลายภาคเรียน

④ การสอบวัดผลพร้อมกันทั้งโรงเรียน ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตาราง

การวัดผล	สอบในตาราง		เวลาที่ใช้ในการสอบในตาราง (นาที)		
	สอบ	ไม่สอบ	30	60	90
ปลายภาคเรียน		✓			

การเก็บคะแนน

หน่วย / กิจกรรม	คะแนน
❖ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	35
▪ กิจกรรมที่ 1 ลูกสงวนหญิง รักสงวนหญิง (ก.1)	5
▪ กิจกรรมที่ 2 รักษ์มารยาทไทย (ก.2)	20
▪ กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย (ก.3)	10
❖ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	20
▪ กิจกรรมที่ 4 เข้าแถวเคารพธงชาติหน้าเสาธง (ก.5)	10
▪ กิจกรรมที่ 5 คำพ่อสอน (ก.5)	10
❖ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	5
▪ กิจกรรมที่ 5 เลือกตั้งสถานักเรียน (ก.6)	5
❖ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	20
▪ กิจกรรมที่ 7 รู้ทันข่าว (ก.7)	10
▪ กิจกรรมที่ 8 ส.ญ.สวดด้วยสองมือ (ก.8)	10
❖ ปลายภาคเรียน	20
▪ สอบปลายภาคเรียน	20
รวม	100

กิจกรรมที่ 1

หน่วยที่ 1

ความเป็นไทย

กิจกรรมที่ 1 ลูกสงวนหญิง รักสงวนหญิง (5 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 1 ความเป็นไทย

ข้อที่ 1 ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูทวาที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)

ข้อที่ 2 ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา ประเพณี)

- จุดเน้นที่ 5 ความมีวินัยในตนเอง

ข้อที่ 1 ซื่อสัตย์ สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผล ที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

- ผลการเรียนรู้

ข้อที่ 1 มีส่วนร่วมและแนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์ และเผยแพร่มารยาทไทยสู่สาธารณะ

ข้อที่ 2 เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน ประยุกต์และเผยแพร่ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

ข้อที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านการปรับตัว

- ด้านการเรียนรู้และอาชีพ

ได้รับการอบรมคุณธรรม จริยธรรม เช่น ระเบียบว่าด้วยเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวปฏิบัติ ของสถานศึกษานั้นๆ นอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับ ความสำนึกในหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความอดทนอดกลั้น การสร้างวินัย การทำความเคารพ ความกตัญญู กตเวทิตา และเรื่องอื่นๆ ที่คุณครูมอบให้ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่นักเรียนต้องรับฟังและนำไปปฏิบัติ

- ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- การยอมรับบุคคลอื่น - ค่านิยมสังคมไทย
- การแต่งกายของนักเรียน

การดำเนินกิจกรรม

1. ครูที่ปรึกษาอธิบายผลการเรียนรู้ และแจ้งการดำเนินกิจกรรม
2. ครูที่ปรึกษาและนักเรียนทบทวนกฎ ระเบียบ ของโรงเรียน ที่นักเรียนต้องปฏิบัติตามระเบียบโรงเรียนสงวนหญิง ว่าด้วยการควบคุมพฤติกรรมนักเรียน พ.ศ. 2558 เพื่อกระตุ้นความเข้าใจและให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง (ศึกษาเอกสารเสริมความรู้และคู่มือ นักเรียน) ครูอธิบายวิธีการ ปฏิบัติตนและการประเมินนักเรียนจากการปฏิบัติจริง

แบบประเมินพฤติกรรม

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนมีความตระหนักถึงสำคัญในอัตลักษณ์ และกฎระเบียบของโรงเรียน					
2	นักเรียนเป็นผู้สุภาพ เรียบร้อย ตรงตามอัตลักษณ์ของโรงเรียน เช่น การทำความเคารพครู, การไหว้, การนั่ง, การเดิน, การพูด (ประเมินสรุปตลอดภาคเรียน)					
3	นักเรียนแต่งกายถูกระเบียบ ตั้งแต่ทรงผม, ชุดนักเรียน, ชุดพละ, ถุงเท้า, เล็บมือ, รวมถึงการแต่งหน้ามาโรงเรียน (ประเมินสรุปตลอดภาคเรียน)					
4	นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน ปฏิบัติตามคำสั่งครู, เวรประจำวัน, เวรเขตพัฒนา, ความประพฤติ (ประเมินสรุปตลอดภาคเรียน)					
รวมคะแนน 20/2 คะแนน						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 9 - 10	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 7 - 8	หมายถึง	ดี
คะแนน 5 - 6	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 3 - 4	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1 - 2	หมายถึง	ปรับปรุง

กิจกรรมที่ 2

หน่วยที่ 1

ความเป็นไทย

กิจกรรมที่ 2 รักษ์มารยาทไทย (20 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 1 ความเป็นไทย

ข้อที่ 1 ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูทศเวที เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ)

- ผลการเรียนรู้

ข้อที่ 1 มีส่วนร่วมและแนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์ และเผยแพร่มารยาทไทยสู่สาธารณะ

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านที่ 1 การปรับตัว
- ด้านที่ 2 คุณธรรม จริยธรรม

- ความเสียสละ
- ค่านิยมสังคมไทย
- การแต่งกายของนักเรียน
- การยอมรับบุคคลอื่น
- การทำงานร่วมกัน

❖ คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาแนวทางการปฏิบัติมารยาทไทย แล้วปฏิบัติตามพร้อมฝึกฝน

ในการเตรียมความพร้อมเข้าร่วมการประกวดมารยาทไทยและการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ สุภาพ เรียบร้อย ของโรงเรียนสรวงนฤยง

❖ ระเบียบท่าที่ใช้ในการประกวด

- การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์
- การไหว้พระ
- การไหว้ผู้ใหญ่
- การไหว้ผู้เสมอกัน
- การถวายความเคารพแบบโบราณราชนิยม
- การเดินผ่านผู้ใหญ่

มารยาทไทย

มรรยาท , มาริยาท , มารยาท หมายถึง กริยาอาการที่ควรปฏิบัติอย่างมีขอบเขตหรือมีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมกับกาลเทศะ และสังคม

มารยาทไทย หมายถึง การเจาะจงชี้แจงให้ทราบถึงขอบเขตหรือระเบียบแบบแผนแห่งการประพฤติปฏิบัติแบบไทยที่บรรพบุรุษของเราได้พิจารณากำหนดขึ้น และดัดแปลงแก้ไขใช้สืบทอดกันมา

- ❖ **การประนมมือ** (อัญชลี) ประนมมือให้นิ้วมือแนบชิดกัน ฝ่ามือราบ ปลายนิ้วตั้งขึ้น แขนแนบตัวระดับอก ไม่กางศอก ทั้งชายและหญิงปฏิบัติเหมือนกัน การประนมมือนี้นี้ใช้ในการสวดมนต์ ฟังพระสวดมนต์ ฟังพระธรรมเทศนา และขณะพูดกับพระสงฆ์ซึ่งเป็น ที่เคารพนับถือ เป็นต้น
- ❖ **ไหว้** (วันทนา) การไหว้เป็นการแสดงความเคารพโดยการประนม มือให้นิ้วชิดกันยกขึ้นไหว้ การไหว้แบบไทยแบ่งออกเป็น 3 แบบ ตามระดับของบุคคล ดัง นี้

ระดับที่ 1 การไหว้พระ ได้แก่ การไหว้พระรัตนตรัยรวมทั้งปูชนียวัตถุและปูชนียสถานที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ในกรณีที่ไม่สามารถกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ได้ โดยประนมมือให้ปลายนิ้วชี้จรดส่วนบนของหน้าผาก

ชาย ยืนแล้วค้อมตัวลงให้ต่ำพร้อมกับยกมือขึ้นไหว้

หญิง ยืนแล้วย่อเข่าลงให้ต่ำ โดยถอยเท้าข้างใดข้างหนึ่งตามถนัด พร้อมยกมือ ขึ้นไหว้

ระดับที่ 2 การไหว้ผู้มีพระคุณและผู้มีอาวุโส ได้แก่ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ครู อาจารย์ และผู้ที่เรคารพนับถืออย่างสูง โดยประนมมือให้ปลายนิ้วชี้จรดระหว่างคิ้ว

❖ เกณฑ์การประเมินในการประกวด

- ท่าปฏิบัติถูกต้อง
- ความสวยงามเป็นธรรมชาติ
- ความพร้อมเพรียง
- แต่งกายสุภาพเรียบร้อย

❖ รางวัลที่ได้รับ 3 รางวัล

- รางวัลชนะเลิศ
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2

ชาย ยืนแล้วค้อมตัวลงน้อยกว่าระดับ การไหว้พระ พร้อมกับยกมือขึ้นไหว้

หญิง ยืนแล้วย่อเข่าลงน้อยกว่าระดับการไหว้พระ โดยถอยเท้าข้างใดข้างหนึ่งพร้อมกับยกมือ ขึ้นไหว้

ระดับที่ 3 การไหว้บุคคลทั่ว ๆ ไปที่เคารพนับถือหรือผู้มีอาวุโส รวมทั้งผู้ที่เสมอกันโดยประนมมือยกขึ้นให้ปลายนิ้วจรดปลายจมูก

ชาย ยืนแล้วค้อมตัวลงน้อยกว่าระดับการไหว้ผู้มีพระคุณ พร้อมกับยกมือขึ้นไหว้

หญิง ยืนแล้วย่อเข่าลงน้อยกว่าระดับการไหว้ผู้มีพระคุณ โดยถอย เท้าข้างใดข้างหนึ่งเล็กน้อย พร้อมกับยกมือขึ้นไหว้

ในการไหว้ผู้เสมอกันทั้งชายและหญิงให้ยกมือขึ้นไหว้พร้อมกัน หรือในเวลาใกล้เคียงกัน

ในกรณีที่ทำพร้อมกันเป็นหมู่คณะ ควรจะนัดหมายให้ทำอย่างเดียวกัน

การไหว้ตามมารยาทไทยเช่นนี้ ปฏิบัติให้เรียบ ร้อยนุ่มนวลด้วยความสำรวมจึงจะดูงาม

❖ **การกราบ** เป็นการแสดงความเคารพด้วยวิธีนึ่งประนมมือขึ้นเสมอหน้าผากแล้วน้อมศีรษะ ลงจรดพื้นหรือจรดมือ ณ ที่ใดที่หนึ่ง แล้วน้อมศีรษะลงบนมือนั้น เช่น กราบลงบน ดักก็่อนุโลมถือว่าเป็น กราบ ถ้าหมอบแล้วน้อมศีรษะจรดมือที่ประนมถึงพื้นเรียกว่า หมอบกราบ การกราบมี 2 ลักษณะ คือ

1. **การกราบแบบญาติวงศ์ประดิษฐ์** ใช้กราบพระรัตนตรัย ได้แก่ พระพุทธรูป พระ ธรรม พระสงฆ์ การกราบแบบญาติวงศ์ประดิษฐ์ หมายถึง การที่ให้อวัยวะทั้ง 5 คือ เข่าทั้ง 2 มือทั้ง 2 และหน้าผากจรดพื้นการกราบจะมี 3 จังหวะ และจะต้องนั่งอยู่ในท่าเตรียมกราบ

ท่าเตรียมกราบ

ชาย นั่งคุกเข่าปลายเท้าตั้ง นั่ง บนส้นเท้า มือทั้งสองวางบนหน้าขาทั้งสองข้าง (ท่าเทพบุตร)

หญิง นั่งคุกเข่าปลาย เท้าราบ นั่งบนส้นเท้า มือทั้งสองวางบนหน้าขาทั้งสองข้าง (ท่าเทพธิดา)

จังหวะ ที่ 1 (อัญชลี) ยกมือขึ้นประนมระหว่างอก ปลายนิ้วชิดกัน ตั้งขึ้นแนบตัวไม่กางศอก

จังหวะที่ 2 (วันทา) ยกมือขึ้น พร้อมกับก้มศีรษะโดยให้ปลายนิ้วชี้จรดหน้าผาก

จังหวะที่ 3 (อภิวาท) ทอดมือลงกราบ ให้มือและแขนทั้งสองข้างลงพร้อมกัน มือคว่ำห่างกันเล็กน้อย พอให้หน้าผากจรดพื้นระหว่างมือได้

ชาย ให้กางศอกทั้งสองข้างลงต่อจากเข่าขนานไปกับพื้น หลังไม่โก่ง

หญิง ให้ศอกทั้งสองข้างคร่อมเข่าเล็กน้อย

ทำสามจังหวะให้ครบสามครั้ง แล้วยก มือขึ้นจบโดยให้ปลายนิ้วชี้จรดหน้าผาก

แล้วปล่อยมือลง การกราบไม่ควรให้ช้าหรือเร็วเกินไป

2. การกราบผู้ใหญ่ ใช้กราบผู้ใหญ่ที่มีอาวุโส รวมทั้งผู้มีพระคุณได้แก่ พ่อ แม่ ครูอาจารย์ และผู้ที่เราเคารพ กราบเพียงครั้งเดียว โดยที่ผู้กราบทั้งชายและหญิงนั่งพับเพียบ ทอดมือทั้งสองข้างลงพร้อมกันให้แขนทั้งสองคร่อมเข่าที่อยู่ด้านล่างเพียงเข่าเดียว มือประนมค้อมตัวลงให้หน้าผากแตะส่วนบนของมือที่ประนมในขณะกราบไม่ควรกระดกนิ้วหัวแม่มือขึ้นรับหน้าผาก

❖ การเดินผ่านผู้ใหญ่ ขณะทีผ่านผู้ใหญ่ไม่ควรเดินลงส้น หรือมีเสียงดัง และต้องผ่านในระยะห่างพอสมควร

3. ขณะผู้ใหญ่ยืน ทั้งชายและหญิงให้เดินผ่านในลักษณะส้ารวมเคาะ 3 เคาะปล่อยมือไว้ข้างตัว และค้อมตัวเมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่

4. ขณะผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้ ทั้งชายและหญิงให้เดินผ่านในลักษณะส้ารวม ปล่อย มือไว้ข้างลำตัว ค้อมตัว พร้อมกับย่อเข่า เมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่ที่นั่งเก้าอี้อยู่แต่ถ้าเป็นในบ้านอาจจะใช้วิธีเดินเข้าก็ได้

5. ขณะผู้ใหญ่นั่งหรือนอนกับพื้น ทั้งชายและหญิงให้เดินผ่าน ในลักษณะส้ารวมเมื่อถึงที่ผู้ใหญ่ นั่งอยู่ให้ทรุดตัวลงเดินเข้า เมื่อผ่านผู้ใหญ่ไปแล้วค่อยลุกขึ้นเดิน

6. วิธีการเดินเข้า ให้คุกเข่าปลายเท้าตั้ง แล้วค่อยสับเข่าออกทีละข้างเหมือนกับการเดิน และค้อมตัวลงเล็กน้อยเมื่อใกล้จะถึงผู้ใหญ่

หน่วยที่ 1

ความเป็นไทย

กิจกรรมที่ 3

กิจกรรมที่ 3 เสริมสร้างเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรม

และสืบสานประเพณีการลอยกระทง (10 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 1 ความเป็นไทย

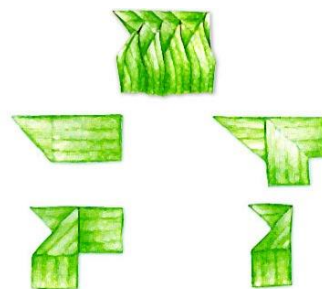
ข้อที่ 1 ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณีไทย (การแต่งกาย ภาษา ภูมิปัญญา ประเพณี)

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านที่ 1 การปรับตัว
- ด้านที่ 2 คุณธรรม จริยธรรม

- ความเสียสละ
- การยอมรับบุคคลอื่น
- ค่านิยมสังคมไทย
- การทำงานร่วมกัน
- ความมุ่งมั่นไม่ย่อท้อ

ข้อที่ 2 เห็นคุณค่า อนุรักษ์ และสืบสานขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย

❖ คำชี้แจง ให้นักเรียนนำวัสดุอุปกรณ์ที่เตรียมไว้มาประดิษฐ์กระทง โดยเน้นวัสดุที่มาจากธรรมชาติ ความสวยงามและความคิดสร้างสรรค์ มีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (10 คะแนน)

➤ วิธีการทำกระทง แบบกลีบผกา

วัสดุอุปกรณ์

1. ใบตองและดอกไม้
2. เข็มมือเบอร์ 7 และด้ายเบอร์ 60 สำหรับเย็บใบตอง
3. หยวกกล้วย
4. ตะปูเข็มหมุด ใช้สำหรับยึดกลีบใบตอง ขนาดยาวประมาณ 1 นิ้ว
5. ผ้าสะอาดใช้สำหรับเช็ดใบตอง
6. ฟลอร่าเทป ใช้สำหรับพันก้านดอกไม้พันก้านไม้
7. กรรไกร และคัตเตอร์
8. ไม้เสียบลูกชิ้น ใช้สำหรับยึดเทียนเพื่อให้ปักลงกระทงได้ง่าย

วิธีทำ

1. ตัดใบตองขนาดความกว้าง 1.5 นิ้ว ยาว 6 นิ้ว โดยประมาณ
2. พับตามรูป จำนวน 3 กลีบ จากนั้นนำมาวางซ้อนให้ลดหลั่นกันไปตามภาพ ซึ่งจะนับเป็น 1 ตับ
3. นำไปติดโดยรอบที่ขอบของฐานกระทง ซึ่งเป็นต้นกล้วยตัดเป็นแฉ่น ความหนา 1.5 - 2 นิ้ว โดยประมาณ ทั้งนี้ปริมาณของกลีบกระทงที่ใช้จะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับขนาดของตัวฐาน
4. ประดับด้วยดอกไม้ตามความชอบ และปักรูปเทียนโดยใช้ไม้ปักลูกชิ้นและฟลอร่าเทปช่วยยึดให้มีความแน่นยิ่งขึ้น เป็นอันเสร็จ

แบบประเมินชิ้นงาน

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		2	1	0
1	มีการใช้วัสดุจากธรรมชาติ			
2	มีความคิดสร้างสรรค์			
3	มีความสวยงาม มีความประณีต เรียบร้อย			
4	เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย			
5	ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง			
รวมคะแนน (10)				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 2	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 1	หมายถึง	ดี
คะแนน 0	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 8 - 10	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 5 - 7	หมายถึง	ดี
คะแนน ต่ำกว่า 5	หมายถึง	พอใช้

ประวัติความเป็นมาวันลอยกระทง

เทศกาลลอยกระทงตรงกับวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี หรืออยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถือว่าเป็นประเพณีเก่าแก่ของไทยที่มีตั้งแต่ครั้งสมัยสุโขทัยเรียกกันว่า งานลอยพระประทีป หรือลอยโคม เป็นงานนักขัตฤกษ์รื่นเริงของประชาชนทั่วไป ต่อมานางนพมาศ หรือ ท้าวศรีจุฬาลักษณ์ สนมเอกของพระร่วง ได้คิดประดิษฐ์ดัดแปลงเป็นรูปกระทงดอกบัวแทนการลอยโคม เชื่อกันว่าการลอยกระทง หรือลอยโคมในสมัยนางนพมาศนั้นกระทำเพื่อเป็นการสักการะรอยพระพุทธรูปที่แม่น้ำนัมมทานที ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหนึ่งอยู่ในแคว้นทักขิณาของประเทศอินเดีย ปัจจุบันเรียกว่า แม่น้ำเนรพุททา

สำหรับประเทศไทยประเพณีลอยกระทงได้กำหนดจัดในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริเวณที่ติดกับแม่น้ำลำคลอง หรือ แหล่งน้ำต่างๆซึ่งแต่ละพื้นที่ก็จะมีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจแตกต่างกันไป

❖ ตำนานที่มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นมาของการลอยกระทง

1. การลอยกระทงเพื่อขอขมาแก่พระแม่คงคา
2. การลอยกระทงเพื่อบูชาพระผู้เป็นเจ้าตามคติพราหมณ์ คือการบูชาพระนารายณ์ซึ่งบรรทมสินธุ์อยู่ในมหาสมุทร
3. การลอยกระทงเพื่อต้อนรับพระพุทธเจ้าในวันเสด็จกลับจากเทวโลก เมื่อครั้งเสด็จไปจำพรรษาอยู่บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เพื่อทรงเทศนาอภิธรรมโปรดพระพุทธมารดา
4. การลอยกระทงเพื่อบูชาพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้าที่หาดทรายริมแม่น้ำนัมมทานที เมื่อคราวเสด็จไปแสดงธรรมโปรดในนาคพิภพ
5. การลอยกระทงเพื่อบูชาพระจุฬามณีบนสวรรค์ซึ่งเป็นที่บรรจุพระเกศาของพระพุทธเจ้า
6. การลอยกระทงเพื่อบูชาท้าวพกาพรหมบนสวรรค์ชั้นพรหมโลก
7. การลอยกระทงเพื่อบูชาพระอุปคุตตะเถระซึ่งบำเพ็ญเพียรบริกรรมคาถาอยู่ในท้องทะเลลึก หรือสะดือทะเล

ลอยกระทงเป็นประเพณีของไทยที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณ งานลอยกระทงเริ่มทำตั้งแต่กลางเดือน 11 ถึงกลางเดือน 12 ซึ่งเป็นฤดูน้ำหลากน้ำจะเต็มสองฝั่งแม่น้ำที่นิยมมากคือ ช่วงวันเพ็ญเดือน 12 เพราะพระจันทร์เต็มดวงทำให้แม่น้ำใสสะอาด แสงจันทร์ส่องเวลากลางคืนเป็นบรรยากาศที่สวยงาม เหมาะแก่การลอยกระทง เดิมพิธีลอยกระทงเรียกว่า พระราชพิธีจองเปรียงชักโคมลอยโคม ซึ่งเป็นพิธีของพราหมณ์เพื่อบูชาพระเป็นเจ้าทั้งสาม คือ พระอิศวร พระนารายณ์ และพระพรหม ครั้นคนไทยรับนับถือพระพุทธศาสนาทำพิธีชักโคมเพื่อบูชาพระบรมสารีริกธาตุ พระจุฬามณี ณ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ลอยโคมบูชาพระพุทธบาท ณ หาดทรายแม่น้ำนัมมทานที ประเทศอินเดีย การลอยกระทงตามสายน้ำนี้นางนพมาศสนมเอกของพระร่วงเจ้ากรุงสุโขทัย คิดทำกระทงรูปดอกบัว และรูปต่างๆถวายพระร่วงทรงให้ลอยกระทงตามสายน้ำไหล ในหนังสือตำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์ พระร่วงตรัสว่า"แต่นี้สืบไปเบื้องหน้าโดยลำดับกษัตริย์ในสยามประเทศ ถึงกาลกำหนดนักขัตฤกษ์วันเพ็ญเดือน 12 ให้ทำโคมลอยเป็นรูปดอกบัวอุทิศ

สักการบูชาพระพุทธบาทนัมมทานทีที่ราบบเท่ากัลปาวสาน" ครั้นถึงสมัยรัตนโกสินทร์มีการทำกระทงขนาดใหญ่ และสวยงามตั้งพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ของเจ้าพระยาทิพาราชวงศ์ กล่าวไว้ว่า "ครั้นมาถึงเดือน 12 ขึ้น 14 ค่ำ 15 ค่ำ แรมค่ำหนึ่งพิธีจองเปรียงนั้น เดิมได้โปรดให้ขอแรงพระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายหน้าฝ่ายใน และข้าราชการที่มีกำลังพาหนะมาทำกระทงใหญ่ ส่วนผู้ถูกเกณฑ์ต่อเป็นถึงบ้างทำเป็นแพหยวกบ้าง กว้าง 8 ศอกบ้าง 9 ศอกบ้าง กระทงสูงตลอดยอด 10 ศอก 11 ศอกทำประกวดประชันกันต่างๆ ทำอย่าง เขาพระสุเมรุทวีปทั้ง 4 บ้าง และทำเป็นกระเจาตื้นๆบ้างวิจิตรไปด้วยเครื่องสดคนทำกันบริบูรณ์ คิดในการลงทุน ทำกระทงทั้งค่าเลี้ยงคนและพระช่าง เบ็ดเสร็จก็ถึง 20 ชั่งบ้าง ย่อมกว่า 20 ชั่งบ้าง"

ปัจจุบันประเพณีลอยกระทงมีการจัดงานกันแทบทุกจังหวัดถือเป็นงานประจำปีที่สำคัญ โดยเฉพาะที่จังหวัดเชียงใหม่มีการจัดขบวนแห่กระทงใหญ่ กระทงเล็กมีการประกวดกระทงและประกวดธิดา งาน ประกวดกระทง ส่วนการลอยโคมชาวบ้านทางภาคเหนือและภาคอีสานยังมีความนิยมโดยชาวบ้านจะนำ กระดาษมาทำเป็นโคมขนาดใหญ่สีต่างๆถ้าลอยตอนกลางวันจะทำให้โคมลอยโดยใช้ควันไฟ ถ้าเป็นเวลากลางคืนจะใช้ คบจุดที่ปากโคมให้ควันพุ่งเข้าในโคมทำให้ลอยไปตามกระแสลมหนาว เวลากลางคืนแลเห็น แสงไฟโคมบนท้องฟ้าพร้อมกับแสงจันทร์และดวงดาวสวยงามมากซึ่งเป็นภาพที่น่าประทับใจ

ที่มา : <http://www.kodhit.com/>

กิจกรรมที่ 4

หน่วยที่ 2

รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

กิจกรรมที่ 4 เข้าแถวเคารพธงชาติ (10 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 2 รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
 - ข้อที่ 1 การเห็นคุณค่าและการแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ผลการเรียนรู้
 - ข้อที่ 3 เป็นแบบอย่างและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และสนับสนุนให้ผู้อื่น แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านการเรียนรู้และอาชีพ
 - การปลูกฝังให้มีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องทุกวัยของผู้เรียน
 - ได้รับการอบรมคุณธรรม จริยธรรม เช่น ระเบียบว่าด้วยเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวปฏิบัติ ของสถานศึกษานั้นๆ นอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับ ความสำนึกในหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความอดทนอดกลั้น การสร้างวินัย การทำความเคารพ ความกตัญญูกตเวทิตา และเรื่องอื่นๆ ที่คุณครูมอบให้ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่นักเรียน ต้องรับฟังและนำไปปฏิบัติ
- ด้านคุณธรรม จริยธรรม
 - ความกตัญญูกตเวทิตา
 - ความอดทนและอดกลั้น
 - ความสำนึกต่อหน้าที่ของตนเอง
- จุดประสงค์
 - ข้อที่ 1 เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องทุกวัยของผู้เรียน
 - ข้อที่ 2 เพื่อให้นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติได้เป็นระเบียบเรียบร้อย

ข้อที่ 3 เพื่อให้นักเรียนได้รับข่าวสารที่ถือปฏิบัติร่วมกัน ข่าวจากงานต่าง ๆ เช่น งานวิชาการ งานกิจกรรม งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานวัดผล ประเมินผล เป็นต้น

ข้อที่ 4 เพื่อให้นักเรียนได้รับการอบรมคุณธรรม จริยธรรม เช่น ระเบียบว่าด้วย เรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวปฏิบัติ ของสถานศึกษานั้น ๆ นอกจากนั้น ยังเกี่ยวข้องกับ ความสำนึกในหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความอดทนอดกลั้น การสร้างวินัย การทำความเคารพ ความกตัญญูกตเวทิตา และเรื่องอื่น ๆ ที่คุณครูมอบให้ซึ่งเป็นคุณธรรมที่นักเรียนต้องรับฟังและนำไปปฏิบัติ

❖ การดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติ เวลา 08.15 น. โดยเข้าแถวเรียงลำดับตามเลขที่เป็นระเบียบเรียบร้อย
2. ในขณะดำเนินกิจกรรม เข้าแถวเคารพธงชาติ ร้องเพลงมาร์ชประจำโรงเรียน สวดมนต์ และนั่งสมาธิ นักเรียนแสดงความเคารพชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ด้วยความตั้งใจ
3. นักเรียนรับฟังข่าวสารต่าง ๆ จากคุณครูที่ทำหน้าที่ในการประกาศหน้าเสาธงอย่างตั้งใจ เพื่อสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

แบบประเมินกิจกรรม

จุดประสงค์ ที่ต้องการวัด	ระดับคะแนน				
	5	4	3	2	1
เข้าแถวเคารพ ธงชาติ	เข้าแถวเคารพ ธงชาติ เป็น ระเบียบเรียบร้อยดี มาก เรียงตามเลขที่ ไม่พูดคุยกัน	เข้าแถวเคารพ ธงชาติ เป็นระเบียบ เรียบร้อยดี เรียงตามเลขที่ ไม่พูดคุยกัน	เข้าแถวเคารพ ธงชาติ เป็นระเบียบ เรียบร้อยดี เรียงตามเลขที่	เข้าแถวเคารพธงชาติ ไม่เป็นระเบียบ ไม่เรียงตามเลขที่ มีการพูดคุยกันบ้าง	เข้าแถวเคารพธงชาติ เป็นระเบียบ เรียบร้อย มีการพูดคุยเป็นส่วน ใหญ่ และไม่เรียง ตามเลขที่
ร้องเพลงชาติ ร้องเพลง สรรเสริญ พระบารมี สวดมนต์ แผ่เมตตา นั่งสมาธิ	ร้องเพลงชาติ สวดมนต์ แผ่เมตตา นั่งสมาธิด้วยความ ตั้งใจดีมาก	ร้องเพลงชาติ สวดมนต์ แผ่เมตตา นั่งสมาธิด้วยความ ตั้งใจดี	ไม่ตั้งใจร้อง เพลงชาติ หรือไม่สวดมนต์ หรือไม่แผ่เมตตา หรือไม่นั่งสมาธิ (ไม่ตั้งใจทำ 1 กิจกรรม)	ไม่ตั้งใจร้องเพลงชาติ หรือไม่สวดมนต์ หรือไม่แผ่เมตตา หรือไม่นั่งสมาธิ (ไม่ตั้งใจทำ 2 กิจกรรม)	ไม่ตั้งใจร้องเพลงชาติ หรือไม่สวดมนต์ หรือไม่แผ่เมตตา หรือไม่นั่งสมาธิ (ไม่ตั้งใจทำ 3 กิจกรรม)
รับฟังข่าวสาร และเหตุการณ์ บ้านเมืองต่างๆ จากคุณครู	ตั้งใจรับฟังข่าวสาร โดยไม่พูดคุยกัน ดีมาก	ตั้งใจรับฟังข่าวสาร โดยไม่พูดคุย กันดี	ตั้งใจรับฟัง ข่าวสารโดยไม่ พูดคุยกัน	ไม่ค่อยตั้งใจรับฟัง ข่าวสารโดยมีการ พูดคุยกันบ้าง	ไม่ตั้งใจรับฟังข่าวสาร และพูดคุยกัน
เดินแถวเข้า ชั้นเรียน	เดินแถวเข้าชั้น เรียนเป็นระเบียบ เรียบร้อยดีมาก ไม่พูดคุยกัน	เดินแถวเข้าชั้น เรียนเป็นระเบียบ เรียบร้อยดี ไม่พูดคุยกัน	เดินแถวเข้าชั้น เรียนเป็นระเบียบ เรียบร้อย มีการพูดคุย กันบ้าง	เดินแถวเข้าชั้นเรียน ไม่เป็นระเบียบ มีการพูดคุยกันบ้าง	เดินแถวเข้าชั้นเรียน ไม่เป็นระเบียบ มีการพูดคุยเป็น ส่วนใหญ่
รวมคะแนน 20/2					

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 9 - 10	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 7 - 8	หมายถึง	ดี
คะแนน 5 - 6	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 3 - 4	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1 - 2	หมายถึง	ปรับปรุง

กิจกรรมที่ 5

หน่วยที่ 2

รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

กิจกรรมที่ 5 คำพ่อสอน (10 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 2 รักษาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ผลการเรียนรู้

ข้อที่ 3 เป็นแบบอย่าง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และสนับสนุนให้ผู้อื่นแสดงออกถึงความรักชาติยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ข้อที่ 4 เป็นแบบอย่าง ประยุกต์และเผยแพร่ พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- **ด้านที่ 1** **การปรับตัว**
- **ด้านที่ 2** **คุณธรรม จริยธรรม**
 - การเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 - ความเสียสละ
 - การยอมรับบุคคลอื่น
 - ค่านิยมสังคมไทย

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านการเรียนและอาชีพ
 - นำพระบรมราโชวาทมาประยุกต์ใช้กับการเรียนและการพัฒนาตนเองรวมถึงการดำเนินชีวิตประจำวัน
- ด้านคุณธรรม จริยธรรม
 - การประหยัด - การพัฒนาโรงเรียน
 - ความสำนึกตนเองต่อสังคม - ประโยชน์ที่ทำจากการกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น
- จุดประสงค์

ข้อที่ 1 เพื่อให้นักเรียนสามารถนำพระบรมราโชวาทมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

❖ การดำเนินกิจกรรม

1. ครูที่ปรึกษาอธิบายผลการเรียนรู้และอธิบายการดำเนินกิจกรรมตามใบงาน
2. ครูที่ปรึกษาสุ่มนักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน แล้วแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

ใบงานกิจกรรมที่ 5

กิจกรรมที่ 5 คำพ่อสอน

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาพระราชดำรัสต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามลงในใบงาน

พระราชดำรัสในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช 2535

(วันเสาร์ที่ 5 ธันวาคม 2535)

“... คนไทย แม้จะมีนิสัยรักความสะอาดสบาย และ มักทำตามใจตัวกันเป็นปรกติ แต่ในส่วนลึก ก็เป็นคนมีเหตุผล มีวินัย มีใจจริงและความสำนึกในชาติบ้านเมืองอยู่ด้วยกันแทบทุกคน เราจึงรวมกันอยู่ได้เหนียวแน่น มีชาติมีประเทศอันตั้งมั่นเป็นอิสระเสรีมาช้านาน ทั้งสามารถสร้าง สรรค์ความดีความเจริญต่าง ๆ ไว้เป็นสมบัติของชาติมากมาย ปัจจุบันนี้ รู้สึกว่าบ้านเมืองมีปัญหาและความขัดข้องเกิดขึ้นไม่สร้างซาเกือบทุกวงการ เป็นเครื่องบ่งบอกชัดเจนว่า ถึงเวลาแล้ว ที่ทุกคนทุกฝ่ายจะต้องลดความถือดี และการทำตามใจตัวเอง แล้วหันมาหาเหตุผล ความถูกต้องและความรับผิดชอบต่อส่วนรวมกันอย่างจริงจัง เพื่อกำจัดอคติ และสร้างเสริมความเมตตาสามัคคีในกันและกัน จักได้สามารถร่วมกันเร่งรัดปฏิบัติสรรพกิจการงานให้ประสานสอดคล้อง และปรองดองเกื้อกูลกัน ให้สัมฤทธิ์ประโยชน์สูงสุดในการธำรงรักษาอิสรภาพ อธิปไตย และความเป็นไทย ให้ยั่งยืน มั่นคงอยู่ตลอดไป...”

1. นักเรียนคิดว่า พระราชดำรัสข้างต้น มีแนวทางในการสร้างความมั่นคงของประเทศอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าจะนำพระราชดำรัสข้างต้นมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และประชาสัมพันธ์ให้ผู้อื่นเข้าใจ และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

แบบประเมินใบงาน

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	มีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของพระราชดำริส					
2	สามารถนำคำสอนที่ได้รับจากพระราชดำริมาปรับใช้ในชีวิิตประจำวัน และสามารถเสนอแนวทางให้ผู้อื่นเข้าใจและนำไปปรับใช้ได้					
รวมคะแนน (10)						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 2	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 9 - 10	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 7 - 8	หมายถึง	ดี
คะแนน 5 - 6	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 3 - 4	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1 - 2	หมายถึง	ปรับปรุง

กิจกรรมที่ 6

หน่วยที่ 3

ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

กิจกรรมที่ 6 เลือกตั้งสถานักเรียน (5 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 3 ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- ผลการเรียนรู้
 - ข้อที่ 5 ประยุกต์ใช้กระบวนการประชาธิปไตยในการวิพากษ์ประเด็นนโยบายสาธารณะที่ตนสนใจการจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)
- ด้านการปรับตัว
- ด้านคุณธรรม จริยธรรม
 - การยอมรับบุคคลอื่น
 - ค่านิยมสังคมไทย
 - การทำงานร่วมกัน
 - การทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมประชาธิปไตย
- จุดประสงค์

ข้อที่ 1 เพื่อให้นักเรียนทุกคนตระหนักในการเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย และเข้าร่วมกิจกรรมเลือกตั้งสถานักเรียน

❖ การดำเนินกิจกรรม

1. นักเรียนทุกคนเข้าร่วมเลือกตั้งสถานักเรียน

❖ เกณฑ์การประเมิน เป็นห้องเรียน

- ❖ ร้อยละ 100 ได้ 5 คะแนน
- ❖ ร้อยละ 80 - 99 ได้ 4 คะแนน
- ❖ ร้อยละ 60 - 79 ได้ 3 คะแนน
- ❖ ร้อยละ 50 - 59 ได้ 2 คะแนน
- ❖ ต่ำกว่าร้อยละ 50 ได้ 1 คะแนน

กิจกรรมที่ 7

หน่วยที่ 4

ความมีวินัยในตนเอง

กิจกรรมที่ 7 รู้ทันข่าว (10 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 3 ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 - ข้อที่ 1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ผลการเรียนรู้
 - ข้อที่ 6 รู้ทันข่าวและรู้ทันสื่อ
 - ข้อที่ 7 คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าบนพื้นฐานของข้อมูล

การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านที่ 1 การปรับตัว
- ด้านที่ 2 คุณธรรม จริยธรรม
 - ความเสียสละ
 - ค่านิยมสังคมไทย
 - ความรู้เจ็บ-รู้จำ
 - การยอมรับบุคคลอื่น
 - การทำงานร่วมกัน
 - มีสติสัมปชัญญะ

❖ การดำเนินกิจกรรม

1. ครูที่ปรึกษาอธิบายผลการเรียนรู้และอธิบายการดำเนินกิจกรรมตามใบงาน
2. ครูที่ปรึกษาสุ่มนักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน แล้วแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

ใบงานกิจกรรมที่ 7

กิจกรรมที่ 7 รู้ทันข่าว

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

- สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา

.....

.....

.....

- ลักษณะของปัญหา

.....

.....

.....

- แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าการนำเสนอข่าวมีวัตถุประสงค์ใดและมีข้อเท็จจริงมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าหากประชาชนรับข้อมูลข่าวสารโดยไม่รู้เท่าทันจะเกิดผลเสียอย่างไร พร้อมทั้งเสนอแนวทางการรับข้อมูลข่าวสารอย่างรู้เท่าทัน

.....

.....

.....

แบบประเมินใบงาน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
3	สามารถวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ผลกระทบที่เกิดจากข้อมูลข่าวสารได้					
4	ตระหนักและรู้เท่าทันสื่อสามารถคาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าเมื่อได้รับสื่อ					
รวมคะแนน (10)						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 9 - 10	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 7 - 8	หมายถึง	ดี
คะแนน 5 - 6	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 3 - 4	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1 - 2	หมายถึง	ปรับปรุง

หน่วยที่ 4

มีวินัยในตนเอง

กิจกรรมที่ 8 ส.ญ.สวดยด้วยสองมือ (10 คะแนน)

❖ การจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

- จุดเน้นที่ 5 ความมีวินัยในตนเอง

ชื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

- ผลการเรียนรู้

ข้อที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

❖ การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกิจกรรมโฮมรูม (Home room)

- ด้านการปรับตัว
- ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ความเสียสละ
- การทำงานร่วมกัน
- การเป็นคนมีน้ำใจ
- การพัฒนาโรงเรียน
- การรักษาความสะอาด
- ความสำนึกตนเองต่อสังคม
- ประโยชน์ที่ทำได้จากการกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

- จุดประสงค์

ข้อที่ 1 เพื่อให้ นักเรียนมีจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดของโรงเรียน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้

❖ การดำเนินกิจกรรม

1. ครูที่ปรึกษาร่วมอภิปรายกับนักเรียนถึงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างบริเวณต่างๆภายในโรงเรียนที่นักเรียนประทับใจและไม่ประทับใจโดยบอกเหตุผลให้ชัดเจน
2. ครูที่ปรึกษาและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและยกตัวอย่างกิจกรรมที่นักเรียนจะสามารถช่วยให้บริเวณต่างๆของโรงเรียนสะอาดและน่าอยู่ยิ่งขึ้น
3. ครูที่ปรึกษาอธิบายการดำเนินกิจกรรม ส.ญ.สวดยด้วยสองมือ และการประเมินคะแนนนักเรียนรายบุคคลจากการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย หน้าที่เวรรักษาความสะอาดห้องเรียนที่นักเรียนรับผิดชอบและหน้าที่ทำความสะอาดบริเวณเขตพื้นที่พัฒนา

แบบประเมินการทำกิจกรรม

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนตระหนักและปฏิบัติหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบด้วยความเต็มใจ พื้นที่ที่รับผิดชอบมีความสะอาด					
2	นักเรียนมีความกระตือรือร้นขณะปฏิบัติกิจกรรม					
3	นักเรียนมีนิสัยรักความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย					
4	นักเรียนมีความสามัคคีในการปฏิบัติงาน					
รวมคะแนน 20/2 คะแนน						

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนน 5	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 4	หมายถึง	ดี
คะแนน 3	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	พอใช้

เกณฑ์การประเมินคะแนนรวม

คะแนน 9 - 10	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน 7 - 8	หมายถึง	ดี
คะแนน 5 - 6	หมายถึง	พอใช้
คะแนน 3 - 4	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1 - 2	หมายถึง	ปรับปรุง

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้: เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

พรสุข หุ่นนิรันดร์ และคณะ. (2552). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

วิชุดา จินดา และคณะ. **หนังสือเรียนกิจกรรม รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง 3 - 4**. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2557. **แนวทางการจัดการเรียนรู้, รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง: เอกสารประกอบการอบรมวิทยากรแกนนำ ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง**. ม.ป.ท.: สถาบัน.